

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง อ่าน เขียน ร้องโน้ตเพลงไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อ่าน เขียน ร้องโน้ตเพลงไทย
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โน้ต คือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรีและเสียงร้อง อีกทั้งมีสัญลักษณ์พิเศษเพิ่มเติมเพื่อใช้ระบุเทคนิคการบรรเลงที่นอกเหนือจากระดับเสียงของเพลงหรือเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ยกตัวอย่างเช่น ตั้งแต่อดีตโน้ตดนตรีไทยถูกพัฒนาขึ้นหลายรูปแบบ เช่น การบันทึกเพลงไทยด้วยโน้ตสากลระบบบรรทัด ๕ เส้น การใช้ตัวเลขแทนเสียงของเครื่องดนตรีต่าง ๆ และการใช้ตัวอักษรไทยซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

การบันทึกโน้ตดนตรีไทยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการสื่อสาร บันทึกบทเพลงไทยที่มีอยู่มากมายให้สืบทอดต่อไป อีกทั้งยังเป็นสื่อการสอนที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีไทยจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน เขียน และบันทึกโน้ตดนตรีไทยอันจะส่งเสริมให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการอ่านโน้ตในขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องศึกษาเรื่ององค์ประกอบของโน้ตไทย ดังนี้

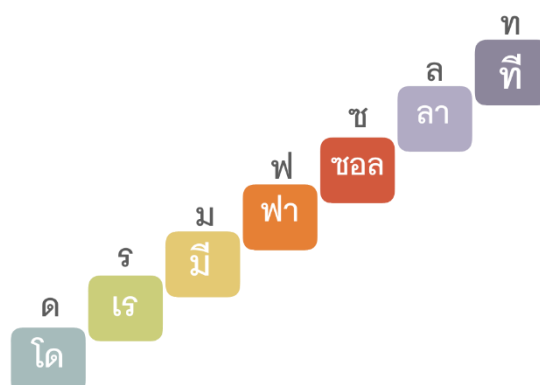
องค์ประกอบของโน้ตไทย

- สัญลักษณ์แทนระดับเสียง
- สัญลักษณ์แทนความสั้น – ยาว ของเสียง
- สัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ

สัญลักษณ์แทนระดับเสียง

โน้ตดนตรีไทยมีการใช้สัญลักษณ์แทนระดับเสียงต่าง ๆ กำหนดให้ใช้ตัวอักษรไทย ๗ ตัว แทนระดับเสียงซึ่งสามารถแสดงระดับเสียงสูง - ต่ำ ตามลำดับขั้นได้ดังนี้

สัญลักษณ์แทนระดับเสียง

นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ที่แสดงให้ทราบว่าโน้ตตัวเดียวกันแต่มีระดับเสียงสูง - ต่ำแตกต่างกัน

การใช้สัญลักษณ์จุด (ด) จุดที่ด้านล่างตัวโน้ต แทน ระดับเสียงต่ำ ดังนี้

การใช้สัญลักษณ์จุด (ด) จุดที่ด้านบนตัวโน้ต แทน ระดับเสียงสูง ดังนี้

สัญลักษณ์แทนความสั้นและยาวของเสียง

อัตราความสั้น – ยาวตามระบบโน้ตดนตรีไทย มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ส่วน ดังนี้

๑. ห้องเพลง

ห้องที่ ๑	ห้องที่ ๒	ห้องที่ ๓	ห้องที่ ๔	ห้องที่ ๕	ห้องที่ ๖	ห้องที่ ๗	ห้องที่ ๘

ห้องเพลงทำหน้าที่เช่นเดียวกับจังหวะเคาะหรือจังหวะสามัญโดยจะมีหลักการอ่านแบบเคลื่อนที่ไปข้างหน้า (จากด้านซ้ายไปด้านขวา) ในอัตราความเร็ว – ช้าอย่างสม่ำเสมอ ในหนึ่งบรรทัดจะประกอบด้วยห้องเพลงทั้งหมด ๘ ห้องเพลง โดยตำแหน่งของจังหวะตกหรือจังหวะเคาะ จะอยู่ตรงกับโน้ตที่อยู่ส่วนท้ายสุดของแต่ละห้องเพลงดังนี้

x	x	x	x	x	x	x	x
---	---	---	---	---	---	---	---

๑. การจัดเรียงโน้ต หรือการบรรจุตัวโน้ต

เนื่องจากสัญลักษณ์ตัวโน้ตอักษรไทย ด ร ม ฟ ช ล ท ไม่สามารถกำหนดแยกแยะอัตราความสั้น – ยาวของเสียงที่แตกต่างกันได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการจัดเรียงโน้ตตามหลักการพื้นฐานของการจัดเรียงตัวโน้ตซึ่งในแต่ละห้องเพลงจะสามารถบรรจุได้ด้วยหน่วยเคาะย่อยเท่ากับ 4 หน่วยเคาะย่อยดังนี้

๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔	๑ ๒ ๓ ๔
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

หลักการบันทึกโน้ตดนตรีไทยจะบรรจุโน้ตอักษร ด ร ม ฟ ช ล ท และเครื่องหมาย – (ขีด) ซึ่งแต่ละตัวมีความยาวเท่ากับ ๑ จังหวะเคาะย่อยเท่ากันหมด และเมื่อต้องการกำหนดอัตราความสั้น – ยาวของตัวโน้ตจะใช้เครื่องหมาย – (ขีด) เพื่อเพิ่มความยาวเสียงของตัวโน้ตที่อยู่ก่อนหน้าให้ลากเสียงยาวออกไปอีก ๑ หน่วยเคาะย่อย ยกตัวอย่างเช่น

--- ด	----	--- ร	----	--- ม	----	--- ฟ	----
-------	------	-------	------	-------	------	-------	------

** เส้นลูกศรแสดงการยัด/ลากเสียงของตัวโน้ตที่อยู่ก่อนหน้าตามหลักการอ่านโน้ตที่มีเครื่องหมาย – (ขีด) ตามหลัง

โดยการบันทึกเพลงไทยจะใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรไทยแทนระดับเสียง ด ร ม ฟ ช ล ท และเครื่องหมาย – (ขีด) สลับสับเปลี่ยนตำแหน่งกันไปมาตามท่วงทำนองของบทเพลง ดังนั้นการเรียงโน้ตหรือการบรรจุโน้ตจึงสามารถพบได้ในหลายรูปแบบตามตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างรูปแบบการบันทึกโน้ตดนตรีไทย

⇒ กรณีที่มีโน้ตห้องละ ๑ ตัว

	- - - ด		- - - ร		- - - ม		- - - ฟ		- - - ช		- - - ล		- - - ท		- - - ดํ	
	- ด - -		- ร - -		- ม - -		- ฟ - -		- ช - -		- ล - -		- ท - -		- ดํ - -	

⇒ กรณีที่มีโน้ตห้องละ ๒ ตัว

	- ด - ด		- ร - ร		- ม - ม		- ฟ - ฟ		- ช - ช		- ล - ล		- ท - ท		- ดํ - ดํ	
	- - ด ร		- - ม ช		- - ร ม		- - ช ล		- - ม ช		- - ล ดํ		- - ช ล		- - ดํ ร	

⇒ กรณีที่มีโน้ตห้องละ ๓ ตัว

	- ด ด ด		- ร ร ร		- ม ม ม		- ฟ ฟ ฟ		- ช ช ช		- ล ล ล		- ท ท ท		- ดํ ดํ ดํ	
	- มํ รํ มํ		รํ ดํ - รํ		ดํ ล - ดํ		ล ช - ล		ช ม - ช		ม ร - ม		ร ด - ร		ด ล - ด	

⇒ กรณีที่มีโน้ตห้องละ ๔ ตัว

	ด ด ด ด		ร ร ร ร		ม ม ม ม		ฟ ฟ ฟ ฟ		ช ช ช ช		ล ล ล ล		ท ท ท ท		ดํ ดํ ดํ ดํ	
	มํ รํ ดํ ล		รํ ดํ ล ช		ดํ ล ช ม		ล ช ม ร		ด ร ม ช		ร ม ช ล		ม ช ล ดํ		ช ล ดํ ร	

การบันทึกโน้ตแต่ละบทเพลงจะประกอบไปด้วยการจัดเรียงสัญลักษณ์โน้ตที่ผสมผสานคละเคล้ากันไป จึงสามารถสร้างทำนองให้มีความหลากหลาย ดังตัวอย่างโน้ตเพลงไทยต่อไปนี้

ตัวอย่างโน้ตเพลงพม่าเขว

- - - -	- - - ซ	- - - ซ	- - - ซ	- - - -	- ซ - ม	- - ร ม	- ซ - ด
- - - -	- ซ - ม	- - ร ม	- ด - ร	- - ด ล	- ด - ด	- - ล ซ	- ด - -
- - ด ล	- ด - ด	- - ล ซ	- ด - -	- ซ - ล	- ซ - ม	- - - ร	- - - ด

สัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ

สัญลักษณ์หยุดเสียง เป็นเครื่องหมายที่ต้องการให้เสียงในช่วงขณะนั้นเงียบหายโดยกำหนดเครื่องหมาย X (กากบาท) ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยเคาะย่อย เครื่องหมายหยุดเสียงมีระเบียบการจัดวางเช่นเดียวกับเครื่องหมาย - (ขีด) ที่ใช้สำหรับยึด/ลากเสียง ดังนั้นหากสัญลักษณ์ X (กากบาท) ปรากฏต่อจากสัญลักษณ์โน้ตตัวอักษร ด ร ม ฟ ซ ล ท เสียงเหล่านี้จะไม่สามารถยึดเสียงให้ยาวออกไปได้ ยกตัวอย่างเช่น

- - - -	- - - ร	x x ม ร	- - - ม	x x ซ ม
---------	---------	---------	---------	---------

สัญลักษณ์สำหรับเทคนิคการสับด เป็นสัญลักษณ์ที่ต้องการให้เกิดการสับดรวบเสียง ๓ เสียงให้มีค่าเท่ากับอัตราความยาวเป็น ๑ จังหวะเคาะย่อย โดยใช้เครื่องหมายขีดโค้ง (—) เป็นสัญลักษณ์ครอบไว้ด้านบนตัวโน้ตที่จะต้องสับดรวบเสียง เช่น

- - - <u>ด ร ม</u>	ร ม - <u>ม ร ด</u>
--------------------	--------------------

สัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ เป็นเครื่องหมายที่เพิ่มเติมเข้ามาเพื่อสื่อสารเทคนิคและกลวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดที่สอดแทรกเทคนิคไว้ในบทเพลงต่าง ๆ

การเรียนดนตรีในขั้นพื้นฐานนั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะด้านการอ่าน บันทึกโน้ต รวมถึงการร้องโน้ตเพลงไทย จะช่วยให้เรียนรู้ดนตรีไทยได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนจำนวนมากและมีเครื่องดนตรีที่หลากหลาย ดังนั้นควรฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีควบคู่ไปกับการฝึกทักษะการอ่านโน้ตเพลงไทย ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลา ความพยายามและความอดทนในช่วงเบื้องต้น หากสามารถฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้ว นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนดนตรีไทย พร้อมทั้งจะพัฒนาทักษะให้สูงขึ้นต่อไป

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๑
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ

ขลุ่ยเพียงออ จัดเป็นเครื่องดนตรีอยู่ในประเภทเครื่องเป่า เป็นขลุ่ยขนาดกลางซึ่งกำหนดให้มีเสียงประจำตัวว่า "เสียงเพียงออ" ตัวเลาขลุ่ยมีความยาวประมาณ ๔๕ ซม. กว้างประมาณ ๒.๕ ซม. ใช้บรรเลงทั่วไปในวงเครื่องสาย มโหรี ปี่พาทย์ไม้นวม ปี่พาทย์ดีดคำบรรพ์ ทั้งยังเป็นหลักในการเทียบเสียงเครื่องดนตรีในวง

ประวัติความเป็นมาของขลุ่ยเพียงออ ได้ปรากฏหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับขลุ่ยใน ภูมิณเทียรบาลสมัยพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. ๑๙๙๑ - ๒๐๓๑) ปรากฏข้อห้ามไว้ว่า **"...ห้ามร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอ ดิดกระจับปี่ ดิดจะเข้ ตีโทนทับ ในเขตพระราชฐาน..."** ซึ่งแสดงว่าในสมัยอยุธยาการ เป่าขลุ่ยนับเป็นที่นิยม แม้ในเขตพระราชฐาน ก็มีคนไปร้องเล่นดนตรีกันเป็นที่เอิกเกริกและเกิมนพอดิ จนกระทั่ง พระมหากษัตริย์ต้องทรงออกกฤษฎาธิราชบาล ดังกล่าวขึ้นไว้ แสดงให้เห็นว่าขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่มีประวัติ มายาวนานและมีความนิยม เนื่องจากขลุ่ยเพียงออเป็นเครื่องดนตรีที่ใกล้ชิดกับคนไทยมากที่สุดเพราะเป็น เครื่องดนตรีที่พกพาได้สะดวก อีกทั้งเป็นเครื่องดนตรีไทยชนิดหนึ่งที่มีเสียงนุ่มนวล ไพเราะ

ลักษณะและส่วนประกอบของขลุ่ยเพียงออ เป็นขลุ่ยขนาดกลาง มักทำมาจากไม้ไผ่ หรือไม้ที่มีเนื้อ แข็งเช่น ไม้ชิงชัน ไม้พยุง ปัจจุบันสามารถใช้วัสดุอื่นมาทดแทนได้เช่น พลาสติก หรือเรซิน ขลุ่ยเพียงอามี ส่วนประกอบดังต่อไปนี้

๑. เลาชลุ่ย หมายถึง ลำตัวของขลุ่ย มีลักษณะเป็นหลอดกลมยาว ภายในกลวง

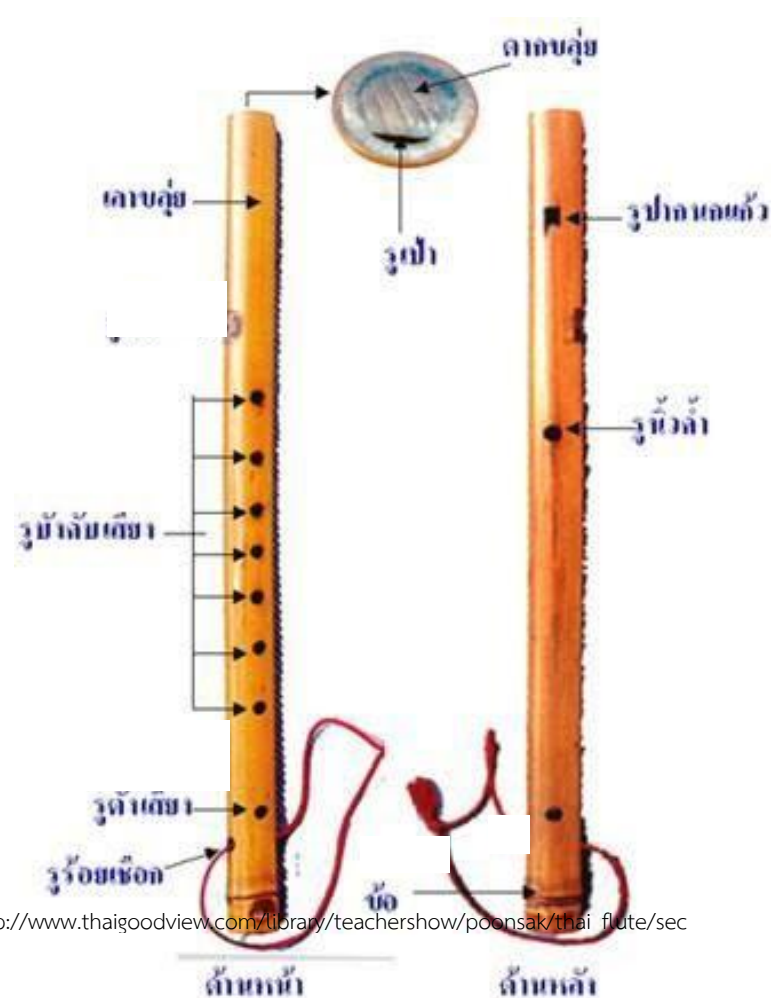
๒. ดาก หมายถึง ส่วนตรงปากขลุ่ย ที่ใช้เป่าของขลุ่ย หรือที่อุดปากขลุ่ย ทำด้วย ไม้เนื้อแข็ง นิยมใช้ไม้สักทอง ท่อนยาว ประมาณ ๕ เซนติเมตร นำมาเหลาให้กลม พอดีกับขนาดรูของปากขลุ่ย และปาดด้าน หนึ่งออกเพื่อให้ลมผ่านไป

๓. รูปากเป่า หมายถึง รูสำหรับเป่า ลมลงไป ซึ่งเป็นรูที่เกิดจากการปาดดากด้าน หนึ่งออกเพื่อให้เกิดช่องว่างสำหรับเป็น ทางเดินของลมทะลุออกไปยังรูปากนกแก้ว

๔. รูปากนกแก้ว หมายถึง รูที่ชะ ร่องรับลมจากช่องปลายดากที่อยู่ภายในขลุ่ย รูปากนกแก้วจึงอยู่ด้านเดียวกับรูปากเป่า ห่างลงมาจากปากขลุ่ยประมาณ ๕ ซม. มีลักษณะเป็นช่องรูปี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปากนกแก้วเป็นรูที่ลมมากระทบกับ มุมนี้ทำให้เกิดเสียงดังขึ้น

๕. รูนิ้วค้ำ หมายถึง รูสำหรับ นิ้วโป้งปิด เพื่อบังคับเสียงและประคองเลาชลุ่ยขณะเป่าด้วย รูนี้จะอยู่ตรงด้านหลังของขลุ่ยถัดลงมาจาก ปากนกแก้ว

๖. รูบังคับเสียง หมายถึง รูที่เรียงอยู่ด้านบนของเลาชลุ่ย มีทั้งหมด ๗ รู แต่ละรูเจาะห่างกันประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร มีไว้สำหรับ ปิด - เปิด เพื่อบังคับเสียงให้เกิดเสียงสูงต่ำตามระดับเสียงต่าง ๆ เกิดเป็นทำนอง เพลง

http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/poonsak/thai_flute/sec

๗. รุ่ยร้อยเชือก หมายถึง รูที่อยู่ตรงส่วนปลายด้านล่างของขลุ่ย โดยเจาะทะลุตรงข้าม เจาะเยื้องกันมี ๒ คู่ รวม ๔ รู เพื่อใช้ร้อยเชือกเพื่อแขวนขลุ่ยเก็บไว้ รุ่ยร้อยเชือกนี้มีผลช่วยปรับเสียงขลุ่ยได้บ้างเล็กน้อย

การปฏิบัติเครื่องดนตรีขลุ่ยเพียงออ

วิธีการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

ให้เผยแพร่ริมฝีปากด้านบนและล่างจรดลงบนรูปากเป่า จัดให้เลาขลุ่ยตั้งประมาณ ๔๕ องศากับลำตัว วางแขนออกพองาม ไม่กางข้อศอกมากเกินไป นั่งพับเพียบหรือนั่งขัดสมาธิให้สง่าเรียบร้อยตามแบบแผนประเพณีของไทย เป่าลมให้เหมาะสมไม่เบาและไม่แรงจนเกินไป

ที่มา : <http://pirun.ku.ac.th/~b5411100453/learn.html>

การจับขลุ่ยเพียงออ สามารถใช้มือซ้ายหรือมือขวาอยู่ด้านบนก็ได้ตามความถนัดของผู้เป่า แต่ตามแบบแผนของไทยแต่โบราณจะให้ใช้มือขวาอยู่ด้านบน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล และใช้นิ้วมือทั้งสองข้างปิดรูบังคับเสียงให้สนิทไม่ให้ลมรั่วออกมาได้ หากมีลมรั่วทำให้ไม่เกิดเสียงตามที่ต้องการ วิธีการใช้นิ้วมือปิด - เปิดรูบังคับเสียงมีดังนี้

มือบน ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ ๑ นิ้วกลางปิดรูที่ ๒ นิ้วนางปิดรูที่ ๓ นิ้วหัวแม่มือปิดรูนิ้วค้ำด้านล่าง ส่วนนิ้วก้อยแตะประคองด้านข้างของเลาขลุ่ยไว้

มือล่าง ใช้นิ้วหัวแม่มือประคองขลุ่ยไว้ด้านล่าง ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ ๔ นิ้วกลางปิดรูที่ ๕ นิ้วนางปิดรูที่ ๖ นิ้วก้อยปิดรูที่ ๗

ที่มา : https://km.nssc.ac.th/files/1503181010550877_17061213130432.gif

ช่วงเสียงของขลุ่ยเพียงออ

เสียงของขลุ่ยเพียงออเกิดจากการเป่าลม และใช้นิ้วมือทั้งสองข้างปิด-เปิดรูบังคับเสียง ถ้าเป่าลมตามปกติไม่แรงมากจนเกินไปจะเกิดระดับเสียงต่ำ ถ้าหากเป่าลมแรงมากขึ้นเล็กน้อยจะเกิดเสียงสูงขึ้น เสียงต่ำที่สุดของขลุ่ยเพียงออคือ เสียงโด (ต่ำ) และไล่ขึ้นไปทีละเสียงตามการเปิดนิ้วที่ละนิ้วเรียงกันตามตารางดังนี้

เสียงของขลุ่ยเพียงออ										ตารางนิ้วขลุ่ยเพียงออ
										○ เปิดรู ● ปิดรู
ด	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ดํ	รี	มํ	นิ้วมือ
										นิ้วชี้ (บน) นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วชี้ (ล่าง) นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย

* ในการฝึกขึ้นเป่าเบื้องต้นจะกำหนดให้นักเรียนเป่าในระดับเสียงโดต่ำถึงโดสูงก่อน เนื่องจากในระดับเสียงสูงขึ้นไปจะใช้ลมแรงมากขึ้นทำให้บังคับเสียงให้ตรงได้ยาก

การใช้และดูแลบำรุงรักษาขลุ่ยเพียงออ

๑. ก่อนหรือหลังเป่าควรทำความสะอาดโดยการเช็ดทุกครั้ง ห้ามนำลงไปล้างในน้ำ หรือตากแสงแดดโดยตรง เพราะจะทำให้เกิดการยืดหดตัวของไม้ได้เป็นเหตุทำให้เสียงขลุ่ยเปลี่ยนไป ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดเพื่อฆ่าเชื้อบริเวณที่ใช้ปากสัมผัส
๒. ไม่ใช้ขลุ่ยร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจเป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคได้
๓. หลังการใช้ควรเก็บใส่ถุงให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันแมลงหรือสัตว์เล็กๆ เข้าไปอยู่อาศัย

ข้อควรระวังในการใช้ขลุ่ยเพียงออ

๑. ไม่ควรให้ขลุ่ยตกหล่น เพราะทำให้ขลุ่ยเกิดการเสียหายหรือแตกหักได้
๒. ไม่ควรวางขลุ่ยไว้ในที่ที่มีความร้อนมากๆ เป็นเวลานาน เพราะจะทำให้ขี้ผึ้งหรือกาวที่ใช้ติดอยู่ด้านในละลาย ทำให้เสียงเพี้ยนได้
๓. ไม่ควรนำไม้หรือวัสดุอื่นแหล่เข้าไปในปากนกแก้วหรือในบริเวณเลาขลุ่ยด้านใน และไม่ควรตกแต่ง หรือปรับแต่งรูต่างๆ ของขลุ่ย หากไม่ทราบวิธีการที่ถูกต้อง เพราะอาจจะทำให้ส่วนประกอบต่างๆเสียหาย ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ หากเกิดการเสียหายจะต้องนำไปให้ช่างซ่อมแก้ไขให้

เพลงระบำดอกบัว

สองชั้น

๑	----	----	--- ดํ	--- ม	----	- ช - ล	- ดํ - รํ	- มํ - ชํ	
๒	----	- ล - ช	- ม - ร	- ด - ล	-- ดํ ล	ช ม ช ล	- ดํ - มํ	- รํ - ดํ	
๓	----	- ม - ม	-- ช ล	- ดํ - ล	----	- ดํ - ล	- ช - ม	- ช - ม	๒ หน
๔	----	- ช - ด	- ร - ม	- ช - ม	--- รํ	- ดํ - ล	- ดํ - ม	- ช - ล	
๕	----	- ช - ล	- ดํ - รํ	- ม - ช	--- ล	- ม - ช	--- รํ	- ล - ดํ	๒ หน
๖	--- รํ	- ล - ดํ	--- ล	- ม - ช	--- ล	- ม - ช	--- รํ	- ล - ดํ	๒ หน
๗	--- รํ	- ล - ดํ	--- รํ	- ล - ดํ	- ล - ล	- ดํ - ช	- ม - ช	- ล - ดํ	กลับต้น
๘	- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	

ชั้นเดียว

๑	-- ม ม	ช ล ดํ ล	-- ดํ ล	ช ม ช ม	-- ช ด	ร ม ช ม	- รํ ดํ ล	ดํ ม ช ล	๒ หน
๒	-- ช ล	ดํ รํ ม ช	- ล ม ช	- รํ ล ดํ	-- ช ล	ดํ รํ ม ช	- ล ม ช	- รํ ล ดํ	
๓	- รํ ล ดํ	- ล ม ช	- ล ม ช	- รํ ล ดํ	- รํ ล ดํ	- ล ม ช	- ล ม ช	- รํ ล ดํ	
๔	- รํ ล ดํ	- รํ ล ดํ	- ล ดํ ช	ม ช ล ดํ	----	ช ช ช ช	-- ล ช	พ ม ร ด	
๕	-- ล ช	ล ช ล ช	-- ล ช	พ ม ร ด					กลับต้น

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....